

خوان پنجم یا جنابخان

موفقیت و جایگاه برنامه «خندوانه» در تلویزیون حالا دیگر حسابی تثبیت شده است. ترکیب فرمول خنده و خلاقیت، معجزه‌ای انکارناپذیر پدید آورده و خندوانه را به یکی از پرمخاطب‌ترین و شناخته‌شده‌ترین برنامه‌های صداوسیما تبدیل کرده است.

موفقیت و جایگاه برنامه «خندوانه» در تلویزیون حالا دیگر حسابی تثبیت شده است. ترکیب فرمول خنده و خلاقیت، معجزه‌ای انکارناپذیر پدید آورده و خندوانه را به یکی از پرمخاطب‌ترین و شناخته‌شده‌ترین برنامه‌های صداوسیما تبدیل کرده است. موفقیت‌ی آن‌قدر حتمی و تضمینی که موجب شد در طول پخش سری‌های قبلی، دیگر شبکه‌های مختلف تلویزیون سعی کنند وقتی خندوانه در حال پخش است، برنامه دیگری را همزمان با آن روی آنتن نفرستند، چراکه تمام نگاه و حواس مخاطبان به رامبد جوان بود و خندوانه محبوبش.

خندوانه بعد از چهار سری پخش موفق و مدتی دوری از آنتن، حالا در آستانه ساخت سری جدید است. خبرها حکایت از تدارک برنامه برای پخش در ایام نوروز دارد و این پرونده مروری است بر تمام دلایل موفق بودن این برنامه.

دید و بازدید عید، با رامبد و دیگران

پنجمین سری خندوانه قرار است نوروز امسال روانه آنتن شود و رامبد و جناب و خان و شاه و حسینی و دیگر دوستان، مهمانان ویژه نوروز امسال خانه‌هایمان باشند. بعد از مدتی وقفه که به دلیل فرارسیدن ایام عزاداری ماه محرم در پاییز امسال ایجاد شد، خندوانه برای مدتی با مخاطبانش خداحافظی کرد، اما از همان موقع معلوم بود که این دوری خیلی نخواهد پایید و مخاطبان خیلی زود شاهد خندوانه‌ای جدید خواهند بود. حالا و از یکی دو هفته پیش حضور این برنامه در باکس نوروزی سیما تصویب شده و قرار است ساخت آن از اسفند ماه کلید بخورد و به پخش برسد.

علی‌اکبر کاظمی، قائم‌مقام شبکه نسیم سیما با تأیید این خبر به جام‌جم گفت: در حال حاضر گروه در مراحل پیش‌تولید و برنامه‌ریزی برای اتفاقات جدید در برنامه است و با شروع سال جدید، شاهد پخش سری جدید این برنامه خواهیم بود.

وی با اشاره به برخی تصمیمات و تغییرات سری جدید افزود: فراخوان برای شرکت علاقه‌مندان در سری جدید مسابقه خنداننده شو، اعلام شده است. اتاق فکر این برنامه فعال و مشغول است و با جدیت در حال پیشبرد برنامه‌هایشان هستند.

قصه از کجا شروع شد؟

هرچند ساخت و پخش خندوانه به سال 93 برمی‌گردد، اما ایده و تفکر اصلی ساختش، قدمتی بیشتر دارد و طرحی که رامبد جوان برای ساخت برنامه‌اش با محوریت خنده داشت، مدت‌ها در ذهنش ماند و پرورش یافت و به شور و جلسه گذاشته شد تا در نهایت به ایستگاه پخش رسید. جوان تا آن سال توانسته بود خودش را در مقام بازیگر و کارگردان در اذهان مطرح کند و با ساخت مجموعه‌های خوش‌ساختی چون «گمگشته» و «نشانی» و «مسافران» و «توطئه فامیلی» از تصویری که مخاطبان در قالب شخصیت فرید جنگل برد سرباز «خانه سبز» از او داشتند، فاصله بگیرد.

ایده‌ای که رامبد جوان برای ساخت خندوانه در ذهن پروراند، بر محور خنده بود. در آن سال‌های که جوان به این ایده فکر می‌کرد، برنامه‌های گفت‌وگو محور یا همان «تاک‌شو» و «شو»ها در جهان رونقی دوباره پیدا کرده بود. رامبد جوان هم در ساخت خندوانه‌اش، ماهیت این سبک از برنامه‌ها را کمابیش مورد توجه قرار داد، منتها با چاشنی خنده بیشتر! خندوانه قرار بود جای خالی خنده را که در آن زمان در تلویزیون و حتی مردم جامعه تا حدی احساس می‌شد، پر کند و بهانه‌ای باشد برای خندیدن و قدر معجزه خنده را دانستن. ایده دست به دست چرخید، از شبکه دو پرید و بالاخره به شبکه تازه‌تاسیس نسیم رفت.

شبکه‌ای که شعارش سرگرمی بود و در ابتدای فعالیت، نیاز به برنامه‌زنی داشت تا توجه مخاطبانش را به خود جلب کند و در جعبه‌های جادوییشان جا بیفتد. این‌طور شد که خندوانه کلید خورد.

نوبت رسید به خلاقیت

اولین مهمان خندوانه، علی کفاشیان بود. رئیس وقت فدراسیون فوتبال که به خنده‌های همیشگی و خونسردانه‌اش معروف است و برای برنامه‌زنی که قرار است عنوان خنده را یدک بکشد، چه مهمانی بهتر از او؟ سری اول خندوانه به واسطه حضور جوان، قالب نو، حضور تماشاچیان در استودیو و دکور و نمادهایی که خیلی زود به امضای برنامه تبدیل شد، توانست از همان قسمت‌های اول، توجه‌زنی‌ها را به خود جلب کند؛ مهمانان شاخص یکی یکی به برنامه می‌آمدند و حتی در سری‌های بعد عده‌زنی‌ها را به خود جلب می‌کردند که چرا زودتر دعوت نشده‌اند!

به‌رغم این موفقیت، اتاق فکر خندوانه که از چهره‌های خوش‌ذوقی چون جوان، محمدفواد صفاریان، پور، سجاد افشاریان، بهرام عظیمی، محمدرضا شهیدی فرد و بزرگمهر حسین‌پور تشکیل شده بود، خیلی زود به این نتیجه رسیدند که قالب ثابت دعوت از مهمان و در کنار آن صرف هندوانه و پخش وله‌های گوناگون در درازمدت جوابگو نیست و باید خلاقیت‌زنی‌ها را به برنامه تزریق کرد. با همین هدف شخصیت نیما (با بازی نیما شعبان‌نژاد) و عروسک جناب‌خان افزوده شدند و اتفاقاً نظر مخاطبان هم نسبت به حضورشان مساعد بود. برگزاری مسابقاتی چون خنداننده برتر، لب‌هنگ و خنداننده شو هم در طول این چند فصل از جمله تصمیم‌های مدتی مخاطبان را با خود دنبال کرد و در عین حال استعداد‌های طنز تازه‌زنی‌ها را به تلویزیون معرفی کرد. حالا و در آستانه ساخت سری جدید باید منتظر ماند و دید از اتاق فکر رنگارنگ خندوانه، این بار چه ایده‌زنی‌ها بیرون می‌زنند و خندوانه‌زنی‌ها برای این‌ها که هنوز یکی از پربیننده‌ترین‌های تلویزیون باقی بمانند، چه در سر دارند؛ ایده‌زنی‌ها که ممکن است برگزاری سری جدید مسابقات خنداننده شو با هدف معرفی استعداد‌های جدید باشد.

زمزمه‌های بازگشت با طعم جنوب!

در آستانه تولید سری پنجم خندوانه و در شرایطی که هنوز هیچ تصمیمی از جانب تیم سازندگان برنامه به رسانه‌ها و مخاطبان اطلاع داده نشده است، بهترین خبر، زمزمه‌هایی از بازگشت جناب‌خان بود. عروسک دل‌نازک، کمی لاف‌زنی (!) و جنوبی خندوانه که دیگر نه به منزله یک عروسک که انسانی صاحب هویت و جان‌داری است و موجودیتش به قلب هر مخاطب کوچک و بزرگی راه پیدا کرده. جناب‌خان که در اصل و برای اولین بار در دل مجموعه نمایش خانگی «کوچه مروارید» تولد یافته بود، ابتدا به عنوان بازیگر مهمان به برنامه آمد و بعد ماندگار شد؛ ماندنی که خواست مخاطبان بود. جناب‌خان به نوعی بومی‌ترین عروسک تلویزیون هم هست و شاید این از دیگر عوامل اقبال بلندش باشد.

با این حال جناب‌خان از سری چهارم، بی‌خبر از مجموعه رخت بریست. کوچی که دلیلش به اختلاف میان صاحب امتیاز عروسک (سعید سالارزهی) با سازندگان برنامه برمی‌گشت. دامنه اختلاف روز به روز وسیع‌تر می‌شد؛ سالارزهی با رسانه‌ها مصاحبه می‌کرد و جوان از رسانه ملی جوابش را صریح و تند می‌داد. پادرمیانی چهره‌زنی‌های شناخته شده عروسکی برای ایجاد آشتی میان این دو نفر هم جواب نداد و جناب‌خان ناچار از خندوانه رفت.

سرانجام حدود چند روز پیش رامبد جوان شخصا و در گفت‌وگویی تلفنی از بازگشت این عروسک گفت و زمزمه‌های بازگشت او را تأیید کرد. او که روی آنتن شبکه شما آمده بود، اعلام کرد: می‌خواستیم مخاطبان را سورپرایز کنیم، اما خبرش زودتر اعلام شد و تأیید می‌کنم که جناب‌خان به خندوانه برمی‌گردد.

باوجود تأیید رامبد، محمد بحرانی صدایشه و جان دهنده اصلی شخصیت جناب‌خان در پاسخ پیگیری‌های ما، از تأیید یا تکذیب هر خبری در خصوص شخصیت جناب‌خان، سر باز زد و صرفاً نسبت به حضور دوباره‌اش ابراز امیدواری کرد.

علی‌اکبر کاظمی، قائم‌مقام شبکه نسیم هم از مذاکره درخصوص بازگشت این عروسک خبر داد و گفت:

مشغول مذاکره برای بازگشت جناب‌خان هستیم. جلساتی با حضور سعید سالارزهی، صاحب امتیاز این عروسک و صداییشه و گردانندگان آن در حال برگزاری است و می‌کوشیم جناب‌خان را به شبکه برگردانیم.

اجرا در لوکیشن جدید

از جمله تغییراتی که در سری جدید خندوانه بی‌شک محسوس خواهد بود، عوض شدن دکور آن است. خندوانه که در سری اول کارش را با دکوری کوچک و محدود و تعداد اندکی تماشاچی حاضر در صحنه شروع کرد، به مرور زمان فضایش را گسترش داد. دکور بزرگ شد و نوآوری‌هایی تازه در آن شکل گرفت و تماشاچیان بیشتری امکان حضور در هر قسمت را پیدا کردند. دکور پیشین برنامه که در سوله‌ای وسیع متعلق به یکی از مناطق شهرداری تهران بود، حالا از تیم جوان گرفته شده است و گروه باید دکور تازه‌اش را در فضایی جدید بنا کند.

پیگیری‌هایمان از عوامل برنامه درخصوص سرنوشت دکور هم ره به جایی نبرد و سیدعلی احمدی، تهیه‌کننده این برنامه که از سری سوم به بعد و با رفتن جواد فرحانی به برنامه آمده است، از هر نوع توضیح و اظهارنظری راجع به ساخت خندوانه، ویژگی‌های سری جدید آن و حتی سرنوشت و محل ساخت دکور خودداری کرد. با این حال کاظمی توضیح داد: گروه در تلاش است سوله جدیدی را انتخاب کند و بعد با یک طراحی جدید مخاطبان را به تماشای سری پنجم بنشانند. البته این سوله هنوز انتخاب نشده است و تا یکی دو هفته دیگر به نتیجه قطعی خواهیم رسید. قائم‌مقام شبکه نسیم از ادامه‌دار بودن پخش این برنامه تا پاییز آینده خبر داده و زمان پخش سری پنجم را تا اواخر تابستان 97 عنوان کرد.

خندوانه در آستانه ایستگاه پنجم ایستاده؛ مخاطبان زیادی از جای خالی‌اش در آنتن پخش شبانه گله می‌کنند و چشم‌ها منتظر بازگشت دوباره‌اش است تا لبخند را به مخاطبان ارزانی کند؛ برنامه‌ای که امتداد حیات و حضورش روی آنتن، بی‌شک در گرو به‌کارگیری ایده‌های جدید، خلاقیت‌های تازه و دعوت از چهره‌های شاخص خواهد بود.

در سری جدید هم حضور دارم

نیما شعبان‌نژاد، از بازیگران جدی عرصه تئاتر است که مخاطبان تلویزیونی هم او را به واسطه حضور در «خندوانه»& raquo; بخوبی می‌شناسند. او که ابتدا، نقش شخصیتی همانم خودش (نیما) را در این مجموعه بازی می‌کرد و سر به‌سر رامبد جوان می‌گذاشت، در فصل دوم و با ظهور جناب‌خان برای مدتی حضورش در برنامه کم‌رنگ شد؛ اما در ادامه در قالبی جدید برگشت و شخصیت‌های طنزی چون بایرام، کیا، جوان و این اواخر خانم مزاحم تلفنی را به برنامه معرفی کرد. شخصیت‌هایی که مورد علاقه و استقبال شدید مخاطبان هم بودند.

شعبان‌نژاد در گفت‌وگو با جام‌جم از تجربه حضور در این برنامه می‌گوید:

شما در این مدت، شخصیت‌های مختلفی را در خندوانه بازی کرده‌اید. نیما، بایرام، کیا، جوان و... که همه مورد استقبال مخاطبان واقع شدند. آیا در سری جدید هم قرار است دوباره همین شخصیت‌ها را ادامه بدهید؟ نگران کلیشه‌ یا تکراری شدنشان نیستید؟

سه چهار سال است دارم این شخصیت‌ها را بازی می‌کنم و تا الان درگیر تکرار نشده‌ام. اصلا این کاراکترهای جدید را معرفی کردم که تنوع ایجاد کنم. در سری جدید هم سعی می‌کنم پرسوناژها آسیبی نبینند و حرفی برای گفتن داشته باشند.

به هر کدام از این شخصیت‌ها چطور رسیدید؟ براساس مابه‌ازاهای بیرونی پیش رفتید؟ اصلا پیشنهاد خودتان بودند یا گروه نویسندگان برنامه؟

هم مابه‌ازای خارجی داشتند و هم خودم به تعریفی از آنها رسیدم. هر نقش می‌تواند براساس صفاتی شکل بگیرد. بخشی از آن پیشنهاد من بود و بعد در تعامل با رامبد و گروه نویسندگان صحبت کردیم، با آزمون و خطا جلو رفتیم، نقش‌ها خوب خوردند و به شکل‌هایی که دیدید رسیدیم.

و علاوه بر شخصیت‌های فعلی به این فکر هستید شخصیت‌های جدیدی را در سری جدید بیفزایید؟

الان سر کار هستم و در چند پروژه بازی می‌کنم. صرف شخصیت جدید اضافه کردن، کمکی به خلاصی از روزمرگی و تکرار نخواهد کرد. این‌طور که من شنیده‌ام، در سری جدید ممکن است تنها سه شب در هفته برنامه داشته باشیم و از این سه شب شاید من فقط در یکی دو شب آن حضور داشته باشم. قطعاً به شخصیت‌های جدید فکر نمی‌کنم و معتقدم شخصیت‌های فعلی هم به تکرار نخواهند افتاد، چرا که ایده پشت‌شان است. چارلی چاپلین هم 40 سال یک شخصیت را بازی کرد؛ آیا دچار تکرار شد؟ من این واژه را قبول ندارم.

در اجراها پتان در خندوانه بداهه هم دارید یا صرفاً براساس متن پیش می‌روید؟

بخشی از آن در متن نوشته شده است و بخشی‌اش هم در لحظه شکل می‌گیرد. هر کدام از این شخصیت‌ها خط داستانی مشخص خود را دارند و در این میان بداهه هم افزوده می‌شود.

خودتان از میان این شخصیت‌های مختلف، کدامشان را بیشتر دوست دارید؟

هیچ کدام!

چرا؟!

چون اگر یک شخصیت را دوست داشته باشی و همراه با مردم درگیر عواطف و احساسات نسبت به او بشوی، باعث می‌شود فکر کنی این بهترین شخصیتی است که ساخته‌ای و در نتیجه به تکرار می‌افتی. این چالشی است که هنرمندان را به تکرار می‌اندازد. با این حال، بازی در همه این شخصیت‌ها را دوست دارم و برای تک‌تکشان احترام قائلم.

و براساس بازخوردهایی که دیده‌اید، مردم کدام یک از این شخصیت‌ها را بیشتر دوست دارند؟

از همه بیشتر بایرام را دوست دارند و بعد از او خانومی و کیا را.

زهرا غفاری

رادیو و تلویزیون